

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

На правах рукопису

КИРИЧЕНКО ВАЛЕРІЙ ОЛЕГОВИЧ

**РОЗВИТОК ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

Спеціальність 242 Туризм
(код) (назва спеціальності)

Освітня програма Туризм
(назва)

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра

Науковий керівник:
Тесленко Тетяна Вікторівна,
кандидат економічних наук, доцент

РЕКОМЕНДОВАНО ДО ЗАХИСТУ

Протокол засідання кафедри

№ 5 від 16.12.2021 р

Завідувач кафедри

 Тетяна Тесленко
(підпис) (І'мя, ПРІЗВИЩЕ)

Дніпро, 2022

Анотація

Кириченко В.О. Розвиток туристичної індустрії в сучасних умовах трансформації міжнародних економічних відносин / Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «магістр» за спеціальністю 242 «Туризм» (освітньо-професійна програма «Туризм»). ВНПЗ ДГУ, Дніпро, 2021.

Відомості про об'єм пояснювальної записки: 101 стор., 12 рис., 4 табл.

Ключові слова: глобалізація, інфраструктура туризму, міжнародний туризм, пандемія, правове регулювання, трансформація, міжнародні економічні відносини, організаційний механізм.

Перший розділ містить огляд інформаційних джерел та літератури, в яких проаналізовано роль туризму у світовій економіці, основні проблеми, умови та чинники розвитку міжнародного туризму. Розкрито організаційний механізм міжнародного туризму, який науковці розглядають як сукупність умов, необхідних для забезпечення розвитку міжнародного туризму й чинників, що на нього впливають та з іншого боку – як потенціал туристичний бізнесу, що є впливовим елементом міжнародних економічних відносин. Наведено основи правого регулювання міжнародного туризму в Україні та основи регулювання міжнародного туризму в європейських державах.

У другому розділі проведено комплексний аналіз сучасного стану розвитку туристичної індустрії на підставі динаміки розвитку світової туристичної індустрії та тенденцій розвитку туристичної індустрії в Україні та проілюстровано графічно. Напрями застосування потенціалу туристичний бізнесу як впливового елементу міжнародних економічних відносин

У третьому розділі наведено перспективи й прогноз трансформації міжнародних економічних відносин в умовах глобалізації; напрями застосування потенціалу туристичний бізнесу як впливового елементу міжнародних економічних відносин; запропоновано практичні рекомендації щодо обґрунтування пропозицій з оптимізації розвитку туристичної індустрії за рахунок удосконалення правого регулювання міжнародного туризму в умовах світової пандемії.

ANNOTATION

Development of the tourism industry in modern conditions of transformation of international economic relations

Information on the volume of the explanatory note: 101 pages, 12 figures, 4 tables.

Keywords: international tourism, transformation, globalization, pandemic, international economic relations, legal regulation, tourism infrastructure, organizational mechanism.

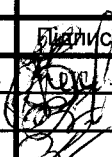
The first section contains an overview of information sources and literature, which analyze the role of tourism in the world economy, the main problems, conditions and factors of international tourism development. It also discloses organizational mechanism of international tourism, which scientists consider as a complex of conditions necessary to ensure the development of international tourism and factors that affect it and on the other hand – as potential tourism business, which is an influential element of international economic relations. The basics of legal regulation of international tourism in Ukraine and the basics of international tourism regulation in European countries.

The second section provides a comprehensive analysis of current state of the development of the tourism industry on the basis of the dynamics of world tourism industry development and trends in the tourism industry in Ukraine. It is illustrated graphically the areas of application of tourist potential business as an influential element of international economic relations.

The third section presents the prospects and forecast of transformation of international economic relations in the context of globalization; directions of usage of the potential of the tourism business as an influential element of international economic relations. It is also offered the practical recommendations about the substantiation of proposals for optimizing the development of the tourism industry by improving the legal regulation of international tourism in a condition of global pandemic.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН.....	12
1.1. Огляд наукових досліджень та літератури з питань значення туристичної індустрії в системі міжнародних економічних відносин	12
1.2. Основи регулювання міжнародного туризму в європейських державах	20
1.3. Правове регулювання міжнародного туризму в Україні	26
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУ- СТРІЇ	42
2.1 Аналіз динаміки розвитку світової туристичної індустрії	42
2.2 . Аналіз основних трендів розвитку туризму в європейських краї- нах	57
2.3 Аналіз тенденцій розвитку туристичної індустрії в Україні	67
РОЗДІЛ 3. ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ОПТИМІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ	71
3.1 Перспективи і прогноз трансформації міжнародних економічних відносин в умовах глобалізації.	71
3.2 Напрями застосування потенціалу туристичного бізнесу як впливового елемента міжнародних економічних відносин.....	73
3.3 Удосконалення правового регулювання міжнародного туризму в умовах світової пандемії.....	82
ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	88
ДОДАТОК А	92

					00071.185160.000.04 МР			
	Арк.	№ докум.	Підпис	Дата		Літ.	Арк.	Аркушів
Розробив		Кириченко В.О.					8	101
Перевірив		Тесленко Т.В.						
Затвердив		Тесленко Т.В.						
						ВНПЗ ДГУ, гр. ТМ-20-5		

ВСТУП

Актуальність теми. Місце країни у світі та її роль у міжнародній торгівлі багато в чому визначаються станом і рівнем конкурентоспроможності сфери міжнародного туризму. Останнім часом міжнародний туризм стає галуззю, роль якої у міжнародній економіці суттєво зросла завдяки стрімкому розвитку. Поряд з розвитком сфери туристичних послуг істотне піднесення також спостерігається й у тих секторах економіки, що відіграють важливу роль у створенні інфраструктури міжнародного туризму, передусім це транспорт, готельно-ресторанне господарство, торгівля, зв'язок, інформаційно-комунікаційна сфера, будівництво, агро-бізнес, сфера послуг, виробництво широкого спектру непродовольчих товарів та ін. Значну роль у розвитку туризму відіграє процес правового регулювання туризму, в тому числі міжнародного. А це, у свою чергу, вплинуло на структурні зміни в економіці. В окремих країнах у 2010-2019 роках туризм став основною галуззю економіки, що визначило залежність її економічного становища від міжнародного туризму. Значну роль у розвитку туризму відіграє процес правового регулювання туризму, в тому числі міжнародного. Усе це обумовлює необхідність та актуальність досліджень умов і чинників розвитку міжнародного туризму. Науковці провідних країн світу наголошують на тому, що з одного боку організаційний механізм міжнародного туризму доцільно розглядати як сукупність умов, необхідних для забезпечення розвитку міжнародного туризму, та чинників, що на нього впливають. З іншого боку – потенціал туристичний бізнесу є впливовим елементом міжнародних економічних відносин. Однією із складових цього механізму є нормативно-правова база туризму, що забезпечує правовий супровід співробітництва в сфері туризму, в тому числі міжнародного. Значимість цього питання в сучасних умовах обумовлює мету, завдання та методи вирішення запропонованого дослідження.

У дипломній роботі розглянуті питання основ регулювання міжнародного туризму в європейських державах та правового регулювання

міжнародного туризму в Україні, для розробки напрямів удосконалення правового регулювання міжнародного туризму в умовах світової пандемії розглянуто сучасний стан розвитку туристичної індустрії.

Мета і завдання досліджень. Основною метою наукових досліджень є визначення перспективи й прогнозу трансформації міжнародних економічних відносин в умовах глобалізації та удосконалення правового регулювання міжнародного туризму в умовах світової пандемії.

Мета дослідження зумовила розв'язання таких завдань:

- проаналізувати наукові праці з питань значення туристичної індустрії в системі міжнародних економічних відносин;
- дослідити основи регулювання міжнародного туризму в європейських;
- дослідити систему правового регулювання міжнародного туризму в Україні;
- дослідити динаміки розвитку світової туристичної індустрії;
- проаналізувати тенденції розвитку туристичної індустрії в Україні;
- визначити напрями застосування потенціалу туристичний бізнесу як впливового елемента міжнародних економічних відносин;
- запропонувати напрями застосування потенціалу туристичний бізнесу як впливового елемента міжнародних економічних відносин;
- запропонувати заходи з удосконалення правового регулювання міжнародного туризму в умовах світової пандемії.

Об'єктом дослідження є процес розвитку туристичної індустрії в сучасних умовах трансформації міжнародних економічних відносин.

Предметом дослідження є удосконалення системи правового регулювання міжнародного туризму в умовах світової пандемії.

Методи дослідження базуються на загальних положеннях економічної теорії щодо аналізу динаміки розвитку світової туристичної індустрії та тенденцій розвитку туристичної індустрії в Україні.

У дипломній роботі застосовані загальнонаукові та конкретні методи досліджень, а саме:

- організаційного аналізу – для узагальнення організаційного механізму функціонування міжнародного туризму;
- системного – для структурування організаційного механізму функціонування міжнародного туризму;
- емпіричного – для узагальнення досвіду більшості країн Європи щодо включення до свого законодавства норми про фінансове забезпечення відповідальності туристичних підприємств;
- економічного аналізу – для аналізу динаміки розвитку світової туристичної індустрії;
- фінансового аналізу – для аналізу тенденцій розвитку туристичної індустрії в Україні;
- кореляційно-регресійного аналізу – для дослідження зв'язку ВВП держави та об'єму міжнародного туризму.

Практична значимість одержаних результатів полягає в подальшому удосконаленню:

- нормативно-правової бази в Україні з урахуванням той ролі, що вона відіграє у розвитку міжнародного туризму в умовах підвищення терористичних загроз, дестабілізації політичної ситуації у світі, виникнення військових конфліктів, вимог пандемічного обслуговування;
- дієвих механізмів захисту прав споживачів та реального стимулювання розвитку пріоритетних для держави в'їзного, виїзного та внутрішнього туризму;
- гармонізації вітчизняного законодавства з нормами міжнародного права та врахування досвіду більшості країн з розвиненим ринком турпослуг.

ВИСНОВКИ

Організаційний механізм міжнародного туризму розглянуто як сукупність умов, необхідних для забезпечення розвитку міжнародного туризму, та чинників, що на нього впливають, нормативно-правова база туризму, відповідно, є складовою організаційного механізму функціонування міжнародного туризму.

Зазначено, що взаємозв'язок між туризмом та економічним зростанням є нестабільним з часом як за величиною, так і за напрямом, що вказує на те, що економічне зростання, орієнтоване на туризм (TLEG), і гіпотези економічного зростання туризму (EDTG) залежать від часу. Таким чином, результати дослідження показують, що одна і та ж країна може відчувати економічне зростання, обумовлене туризмом, або зростання туризму, обумовлене економікою, при різних економічних подіях та політичних подіях.

Висвітлено те, що регулювання міжнародного туризму в країнах та регіональних об'єднаннях здійснюється на підставі глобального етичного кодексу туризму (GCET), що є фундаментальною основою для відповідального та сталого туризму, адресований урядам, туристичної індустрії, співтовариствам та туристам і спрямований на те, щоб допомогти максимізувати вигоди сектора при мінімізації його потенційно негативного впливу на навколишнє середовище, культурну спадщину та суспільство у всьому світі.

Наголошено на тому, що адаптація Закону України «Про туризм» та практики їх реалізації до вимог міжнародного законодавства і трендів розвитку туризму в Україні та світі потребує суттєвого реформування. Обґрунтовано необхідність адаптації національного законодавства в сфері туризму до стандартів законодавства ЄС.

Обґрунтовано необхідність запровадження диференційованого підходу до визначення сум страхових гарантій в залежності від обсягу наданих

послуг кожним конкретним туроператором і лише для тих із них, що надають послуги у сегменті зарубіжного туризму. Тим самим гарантовано забезпечення справедливості щодо всіх турпідприємств (як малих турфірм з депресивних регіонів, так і потужних туристичних компаній зі значним обсягом наданих послуг) й створення рівних конкурентних умов на внутрішньому ринку турпослуг.

Зазначено, що відсутність ліцензування турагентської діяльності поставила турагентів поза межі правового поля, а відтак – не контролюється ліцензіатом дотримання ними необхідних умов при організації та здійсненні турагентської діяльності. Фактично питання професійності діяльності турагентів покладено на туроператорів, які й укладають агентські договори на просування та реалізацію свого туристичного продукту на ринку послуг, що потребує змін.

З метою відновлення потенціалу туристичного бізнесу як впливового елементу міжнародних економічних відносин в третьому розділі роботи рекомендовано туристичним підприємствам ураховувати соціальну характеристику так званих поколінь Y («мілленіали») та Z («зумери»), їх уподобань, прагнень, потреб, запитів, комунікацій, відповідно – характеристик туристичного попиту.

В третьому розділі роботи також запропоновано заходи з удосконалення правового регулювання міжнародного туризму в Україні в умовах світової пандемії, а саме: оновлення та осучаснення понятійно-термінологічного апарату з правового регламентування туристичної діяльності; розробка дієвих механізмів захисту прав споживачів та реального стимулювання розвитку пріоритетних для держави в'їзного й внутрішнього туризму з урахуванням демографічних та соціальних особливостей населення; урахування колізійності норм щодо дозвільної системи на право здійснення туристичного супроводу; посилення заходів безпеки внаслідок поширення пандемії COVID-19 та зміни умов надання послуг у сфері туризму та інші.

Имя пользователя:
Федосова Юлія

ID проверки:
1009869239

Дата проверки:
18.01.2022 20:29:46 EET

Тип проверки:
Doc vs Internet + Library

Дата отчета:
18.01.2022 20:30:12 EET

ID пользователя:
100005559

Название файла: Диплом Кириченко В

Количество страниц: 71 Количество слов: 15181 Количество символов: 115036 Размер файла: 2.87 MB ID файла: 1009856811

31.2% Совпадения

Наибольшее совпадение: 15.8% с Интернет-источником (http://journals.uran.ua/sr_law/article/download/238875/23994..)

31.2% Источники из Интернета 198 ..... Страница 73

0.64% Источники из Библиотеки 68 ..... Страница 75

0% Цитат

Исключение цитат выключено

Исключение списка библиографических ссылок выключено

0% Исключений

Нет исключенных источников

Модификации

Обнаружены модификации текста. Подробная информация доступна в онлайн-отчете.

Замененные символы 2